

Ymateb Ysgrifenedig gan Lywodraeth Cymru i adroddiad Pwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru o'r enw Buddsoddi i Arbed

Argymhelliad 1. Nid oeddem yn gwbl argyhoeddedig ynghylch buddion cylchau cynnig â thema ac, o gofio nad yw'r gronfa buddsoddi i arbed yn un ddiwaelod, rydym yn argymhell bod cylchau cynnig yn parhau i gefnogi'r cynigion gorau, waeth beth fo'u cynnwys.

Ymateb: Derbyn

Nid wyf wedi mynd ati i'n benodol i gyfyngu ar gynigion yn ôl thema gul. Yn lle hynny, rwyf wedi dewis annog y cynigion ehangaf posibl sy'n arwain at welliant a mwy o effeithlonrwydd yn ein gwasanaethau cyhoeddus. Fodd bynnag, rwyf wedi sicrhau bod y Gronfa yn cefnogi ffrydiau gwaith Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus ac mae ar gael ar gyfer mentrau y mae partneriaethau yn y sector cyhoeddus wedi nodi eu bod yn feysydd â blaenoriaeth. Er enghraifft, sefydlu'r Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol ac amrywiol brosiectau fel rhan o'r rhaglen waith a arweinir gan Weithgor Asedau Cenedlaethol Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus.

Byddaf hefyd yn parhau i annog cynigion newydd sy'n efelychu mentrau sydd wedi dangos drwy fuddsoddiadau blaenorol y gallant arwain at fuddiannau sylweddol.

Goblygiadau Ariannol – dim.

Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell y dylid pennu'r trothwy ar £100,000 unwaith eto er mwyn sicrhau nad yw prosiectau sydd â'r gallu i wneud arbedion sylweddol yn cael eu colli.

Ymateb: Derbyn mewn egwyddor

Cyflwynwyd y trothwy er mwyn helpu i dargedu prosiectau strategol sy'n cynnig enillion da am y buddsoddiad, sy'n rhoi gwerth am arian ac sy'n ychwanegol. Mae targedu o'r fath hefyd yn helpu i sicrhau bod gorbenion gweinyddol y Gronfa mor isel â phosibl.

Er gwaethaf y cynnydd diweddar yn y terfyn trothwy de minimus, mae lle o hyd i gefnogi prosiectau gwerth llai na £200,000 a rhoddir blaenoriaeth i'r meysydd i'w gwella a nodwyd gan ffrydiau gwaith Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus. Eto i gyd, rydym yn cydnabod y gellid gwella canllawiau'r Gronfa er mwyn esbonio sut y cymhwysir y trothwy ac felly byddwn yn ymdrin â hyn mewn canllawiau diwygiedig ar gyfer y cylch ariannu nesaf.

Byddwn hefyd yn parhau i adolygu'r terfyn trothwy er mwyn sicrhau na chaiff unrhyw brosiect buddiol ei atal rhag ymgeisio a byddaf yn annog y cyrff llai yn

y sector cyhoeddus i gyflwyno cynigion gwerth is uwchlaw £100,000 lle ceir tystiolaeth y bydd buddiannau sylweddol yn deillio o brosiectau o'r fath.

Goblygiadau Ariannol – caiff prosiectau a ddewisir i gael cymorth o dan y Gronfa Buddsoddi i Arbed eu hariannu o fewn cyllidebau rhaglenni sy'n bodoli eisoes. Caiff unrhyw gynnydd mewn gorbenion gweinyddol ei reoli o fewn y ddarpariaeth bresennol ar gyfer costau rhedeg.

Argymhelliad 3. Rydym yn argymhell bod paneli asesu yn cynnwys o leiaf un person sydd â lefel uchel o arbenigedd, yn enwedig yn achos prosiectau a allai fod yn dechnegol eu natur.

Ymateb: Derbyn

Mae gan aelodaeth graidd y Panel lefel uchel o arbenigedd ar hyn o bryd gan gynnwys Dirprwy Gyfarwyddwr Is-adran Buddsoddi Strategol Llywodraeth Cymru; Y Prif Economegydd; Pennaeth Rheoli Ariannol y GIG; Dirprwy Gyfarwyddwr Diwygio Gwasanaethau Cyhoeddus; a Phennaeth yr Uned Buddsoddi i Arbed. Yn ogystal â'r arbenigedd hwn, ceisir cyngor penodol ar bolisi hefyd wrth arfarnu cynigion er mwyn helpu i ddeall y cyd-destun polisi a sicrhau bod cynnig yn addas yn strategol. Bydd y Panel hefyd yn ystyried gwahodd swyddogion eraill i ddod i'w gyfarfodydd lle y byddai hyn yn ei helpu i ddeall prosiectau ac arfarnu cynigion.

Goblygiadau Ariannol – Dim.

Argymhelliad 4. Rydym yn argymhell y dylid cynnal ymweliad â phob prosiect sy'n derbyn nawdd buddsoddi i arbed rhwng 6 a 12 mis ar ôl y taliad cyntaf, neu pan fydd ad-daliadau yn dechrau. Dylai'r ymweliad hwn gynnwys gwerthusiad mwy trylwyr – gwerthuso nid yn unig a yw'r prosiect wedi cyrraedd ei dargedau ariannol yn unig, ond ei effaith gyffredinol ar y gwasanaeth a ddarperir. Byddai ymweliad swyddogol yn galluogi Llywodraeth Cymru i gasglu tystiolaeth y gellid ei defnyddio i hyrwyddo prosiect fel enghraifft i eraill.

Ymateb: Derbyn

Er mwyn helpu i gasglu a rhaeadru'r gwersi a ddysgwyd anogir prosiectau Buddsoddi i Arbed i baratoi astudiaethau achos byr, a gyhoeddir wedyn yn yr Adroddiadau Buddsoddi i Arbed. Ers Cylch VI, mae swyddogion yn ymweld â phrosiect newydd o fewn tri mis i dderbyn arian fel y gallant drafod a chytuno ar drefniadau gwerthuso'r prosiect. Nod trefniadau o'r fath yw asesu effaith prosiect ar ddarparu gwasanaethau, gan gynnwys cynnydd tuag at sicrhau buddiannau ehangach.

O ran gwaith monitro prosiectau, mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i adroddiadau chwarterol gael eu cyflwyno ac i adolygiadau ôl-brosiect gael eu cynnal. Mae ymweliadau ffurfiol yn rhan o'r trefniadau monitro/adolygu

a bwriedir parhau i'w cynnal; wedi'u targedu at brosiectau penodol os oes angen.

Goblygiadau Ariannol – Dim.

Argymhelliad 5. Roedd y prosiectau buddsoddi i arbed gorau y bu i ni edrych arnynt yn dangos cysylltiad clir rhwng y buddsoddiad a wnaed a'r arbedion a gynhyrchwyd. Er nad oes dwywaith ei bod yn bwysig dod o hyd i arian ychwanegol ar gyfer creu Cyfoeth Naturiol Cymru, nid yw'n glir i ni mai prosiect buddsoddi i arbed oedd hwn. Rydym yn argymhell mai dim ond mewn achosion lle mae tystiolaeth gadarn bod arbedion yn cael eu cynhyrchu o fuddsoddiadau y dylid defnyddio cronfeydd buddsoddi i arbed, ac nid ar gyfer achosion lle mae angen arian ychwanegol, sy'n debygol o gynhyrchu arbedion dros amser.

Ymateb: Derbynn

Bydd y Gronfa Buddsoddi i Arbed yn parhau i gefnogi amrywiaeth o gynigion prosiect a mentrau gwahanol sy'n arwain at wella gwasanaethau cyhoeddus. Mae angen i bob prosiect ddangos y bydd yn arwain at arbedion ariannol yn y pen draw ac, yn anochel, bydd gwahaniaethau rhwng prosiectau o ran amseriad a'r ffordd yr ystyrir buddsoddiad ac arbedion canlyniadol, fodd bynnag, mae angen o hyd i bob prosiect greu arbedion er mwyn bod yn gymwys i gael cymorth Buddsoddi i Arbed.

Goblygiadau Ariannol – Dim.

Argymhelliad 6. Rydym yn argymhell bod y Gweinidog yn parhau i fonitro'r galw am y cynllun. Ar y cyfan, credwn fod hwn yn gynllun gwych sy'n gwella gwasanaethau i'r cyhoedd ac sy'n cynhyrchu arbedion gwirioneddol i bwrs y wlad. Ni fyddem am glywed bod cynlluniau a fyddai'n arbed arian yn cael eu dal yn ôl oherwydd diffyg buddsoddiad ysgogi drwy'r cynllun Buddsoddi i Arbed.

Ymateb: Derbynn

Mae Llywodraeth Cymru yn monitro'r galw am y cynllun yn fanwl ochr yn ochr â'r adnoddau sydd ar gael. Mae'r dull gweithredu hyd yma wedi arwain at yr hyblygrwydd cyllidebol mwyaf posibl ac mae'r Gronfa wedi cael £20.5 miliwn o arian ychwanegol rhwng 2012-13 a 2014-15 er mwyn helpu buddsoddiadau newydd pellach mewn prosiectau buddiol.

Goblygiadau Ariannol – dim effaith uniongyrchol, ond byddwn yn parhau i fonitro'r sefyllfa.

Argymhelliad 7. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn parhau i hyrwyddo astudiaethau achos, yn annog sefydliadau i efelychu

cynlluniau llwyddiannus, ac i hyrwyddo Buddsoddi i Arbed drwy Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus.

Ymateb: Derbyn

Mae cefnogaeth y Pwyllgor i ddull gweithredu presennol Llywodraeth Cymru i'w chroesawu'n fawr a byddwn yn parhau i gyhoeddi a hyrwyddo astudiaethau achos ac ymgysylltu â Grŵp Arwain y Gwasanaethau Cyhoeddus er mwyn helpu i annog mwy o sefydliadau i fabwysiadu'r arfer da profedig a geir yng nghynigion prosiectau.

Goblygiadau Ariannol – Dim.

Argymhelliad 8. Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gwneud mwy o ymdrech i annog sefydliadau addysg a sectorau eraill, sydd y tu allan i'r sectorau llywodraeth leol/GIG craidd, i ddefnyddio'r gronfa.

Ymateb: Derbyn

Mae'r gwaith ar godi ymwybyddiaeth o'r gronfa yn parhau, a rhoddir gwybod i bob corff yn y sector cyhoeddus am y cyfleoedd a gynigir gan y Gronfa. Mae adroddiadau Buddsoddi i Arbed ar astudiaethau achos wedi cael eu dosbarthu drwy'r gwasanaeth cyhoeddus cyfan yng Nghymru ac rwyf wedi hyrwyddo mentrau gan y Gronfa drwy fynychu agoriadau swyddogol a gwneuthum Ddatganiad Llafar yn y Cynulliad y llynedd. Mae fy swyddogion yn codi ymwybyddiaeth o'r Gronfa a phrosiectau arfer da drwy ddefnyddio amrywiol rwydweithiau ac maent wedi arwain rhaglen o weithdai - gan gynnwys rhai gyda Chyfarwyddwyr Cyllid o'r sector addysg bellach.

Goblygiadau Ariannol – Dim.

Argymhelliad 9. Er mai cynllun arbedion sy'n annog cydweithio yw buddsoddi i arbed, rydym yn argymhell y dylai'r gronfa gydweithio ranbarthol – er ei bod yn gronfa sy'n canolbwyntio ar gydweithio – gynhyrchu arbedion i ddangos ei bod yn cynnig gwerth am arian.

Mae'r argymhelliad yn gofyn am ystyriaeth bellach gan ei fod yn dod o dan bortffolio'r Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth.

**Jane Hutt AC
Gweinidog Cyllid**